

gold. vergel; 28 tavžent centov cinka, ki je bil 24 tavžent gold. vreden; 423 tavžent centov sroviga železa, katero je 1 milijon in 200 tavžent gold. verglo; 13 tavžent centov vlitiga železa, katero so za 42 tavžent gold. cenili; 535 tavžent centov premoga, kateri je bil 51 tavžent gold. vreden in 265 centov svinčenika (graphit) 223 gold. vrednosti. Iz sroviga železa so napravili: 180 tavžent centov razniga jekla, 4653 centov družiga železniga blagá, 197 tavžent kos, 5000 serpov, 2000 slamorezilnikov, 1500 ponev, 4500 centov črniga, 110 centov pa beliga pleha, in še druge železnine več. Vrednost perdelaniga železa skupej je na Koróškim več ko 4 milijone goldinarjev znesla. —

Na Krajnskem in Primorskem so ravno to leto pridelali: 2974 centov živiga srebrá, katero je 740 tavžent gold. verglo; 3000 centov svinca, ki je 30 tavžent gold. vergel; 2000 centov cinka, kateri je 18 tavžent gold. znesel; 57 tavžent sroviga železa, ki je 150 tavžent gold. vredno bilo; 4400 centov vlitiga železa, katero je bilo 32 tavžent gold. vredno; 234 tavžent centov premoga, ki je 54 tavžent gold. znesel; 619 centov goluna, ki je vergel 3700 gold.; 710 centov fitrijola 532 gold. vrednosti. — Razun druge železnine so iz sroviga železa napravili: 21 tavžent centov razniga jekla, 83 tavžent kos, 13 tavžent serpov, 2175 slamorezilnikov in 467 centov cestniga oróđja. Vrednost vsiga železa, kar se ga je pretečeno leto 1844 tukej perdelalo, znese 300 tavžent gold.; vse rudnine skupej pa 1 milijon in 200 tavžent goldinarjev v srebru.

Sredstvo gosénce pokončati.

Velki vertnar Bauman na Francozkim, gosénce na drevju in drugim zelišu že več let z velikim pridam takó le pokončuje: 16 funtov drobno stolčenih saj déne v 4 vedre vode; ko se potem saje stopé, dolije še dvakrat toliko vode, de je potlej vsiga skupej 12 vedrov. S tako sajovko poškopri z škropilnico drevje in zeliša, ktere gosénce objedavajo, in do družiga dne ti merčesi poginejo. Zelenjavi pa to ne škodije, ampak potem še le bolj pogumno raste. To sredstvo jim takó dobro služi in je takó delječ znano, de dimnikarji cent po 30 — 40 kr. prodajajo. (La Dalmazia.)

Gotov pomoček zoper mravljinice.

Kar časa svoj kruh jém, in se z vso ljubeznijo z mladim drevjičem pečam, nisim imel tudi jez nadležniših zopernikov, ko mravljinice. Pred 3. letmi pa sim tem lakomnim merčesam eno zagodil, de morajo zdej na mojo plesati. Pa, ko ta moj pomoček brez vsiga truda ni, vprašavci S. M. ne smejo biti zmed tistih, katerim je vse pretežavno v ti reči, kar je težejiga, kakor slame okrog drevesc navezovati, kar ne pomaga, ali pa jih s čem namazovati, kar jim še škodje. — Kdor tedej mravljinice, te strupene sovražnike mladih dreves, premagati hoče, naj takóle naredí: Naj si da to mojo napravo, *) katero sim v pisarnico c. k. kmetijske družbe poslal, pokazati, naj si po debelosti in številu drevesc lih takih narediti da, naj obviije nad količem z predivam, ali cunjó drevesce, naj oklene to napravo okrog, in naj vlije kolesniga mazila ali smolnjaka v grabnič do verha. Takó bo

*) Ta naprava je leséno koritice ki se okoli drevesa okléne.

stopilo jezero okrog drevesca, brez de bi se ga dotaknilo, in čez to jezero noben mravljinca preplaval ne bo; tudi drevesca okusil ne bo, če so le druge pota zaperte, po katerih bi mu to mogoče bilo. Kratkočasno je gledati, kakó razvajeni mravljinici svoje krepeljce v to smerdljivo mlako pomakat hodijo, pa jih kakor opečeni hitro umikujejo. Pa prediva ali kaj taciga ne pozabiti; de drevesce otišano ne bo, se pa raji luknja per koriscu obilniši naredí. Na jésen, ali še pred, se te korisca od drevesc poberejo, in za drugo leto spravijo. Kdor na tanjko po mojim svetu vse naredí, in čez kaki teden nemalo tega mazila perlije, bo vidil, de bi se mu lahko vsak mravljinca na njegovih takó zarvaranih drevescih po cekini plačal. Ta naprava ni draga, in je za zmirej dobra, dokler drevesca ne odrastejo, katerim potem ta merčes veliko manj škodvati zamore. K . . . č.

Še eno vraštvo zoper kačji pik.

Gospod Dr. O. so nam naslednji dopis gospoda V. V. tehanta na Dolenskim v Novicah na znanje dati dovolili:

„V vaših „Novicah“ smo brali, de se je hrovaški gospod fajmošter čudil, de mi Krajnci ne vémo, z čim je pomagati, če gad človeka ali kako drugo žival piči. Vidiš Joža, to je roža, ki nam v taki sili vselej gotovo pomaga; tukej se po krajnsko imenuje kačji pik, kakó se po nemško ali po latinsko imenuje, ne vémo; vaši botanikarji jo bodo poznali. *) Letó vraštvo se pa takó rabi: vsa roža z čebulnato korenino vred se vreže in ftolče, in v mleki ožmè; kar se tekočiga iz nje dobí, se da spiti, in trop se na rano obeže. Pretečeno leto je bila neka deklica v moji fari pičena, in ravno smo letó rožo pri rokah imeli, smo takó napravili in ni preteklo 10 minut, je sačelo iz rane tēci, noga plahneti in bela postajati; zakaj bila je že vsa plava, in sapa, ki je dekleta hotla zadušiti, je pojenjala; čez malo dni se je deklica sama prišla zahvalit, in je povedala, kakó ji je dobro to vraštvo pomagalo.“

Ta dopis nas je prav razveselil, in zopet spričuje, de je v raznih krajih veliko znaniga, kar zasluži razglaseno biti. Ko bi pač po ti poti tudi mogli gotovo zdravilo (vraštvo) zoper vgriz steklih psov zvediti! Zeliše, od gospoda V. V. „kačji pik“ imenovano, ne raste samó v gorjancih, ampak tudi po drugih gorah, je tedej lahko dobiti. Kdor ga želi viditi, naj ga v našo pisarnico, ali v Ljubljanski cesarski vert h gospodu Fleišmanu pride pogledat. Vredništvo.

Ne bo dal!

(odgovor gospodu V. V.)

V poslednjim listu ste nas za roke prijeli in obljubljeni cekin od nas terjali. Dali smo ga že davnej častitimu vredništvu **) — tode Vi ga do zdej še nište zaslužili. Kaj nam to pomaga, če pravite: „Če je Vam vseč od jeseni do prihodnje pomladi vse take jajčica poiskati in zatrēti, bote drevesa čisto ob mešičevje pripravili.“

Pervič ni res, de vselej mravljinici le na

*) Liliun martagon Türkenbundlilie, zlato jabelko.

**) To je res. Vredništvo.